

**Turkcell Geçmiş Dönem CEO'su Sayın Süreyya Ciliv,
Değerli Meclis yeleri ve Meslek Komitesi Başkanları,
Saygıdeğer Basın Mensupları ve Katılımcılar,**

Aralık ayı Meclis Toplantımıza hoş geldiniz diyor, KSO Yönetim Kurulu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama her ay olduğu gibi, ekonomik verileri kısaca değerlendirerek başlamak istiyorum.

2023 Yılı III. eyrek büyüme oranımız → % +5,9

	Artış (%)	Etkisi (Puan) *Kaynak: Ekonomim Gazetesi	
GSYH	5,9		
Sanayi	5,7	1,02	
Yerleşik hanehalklarının tüketimi	11,2	7,72	
Gayrisafi sabit sermaye oluşumu (yatırımlar)	14,7	3,39	
Makine ve Teizat Yatırımları	23,7		
Mal ve hizmet ihracatı	1,1	0,27	Net dış ticaret katkısı
Mal ve hizmet ithalatı	14,5	-2,86	- 2,59 puan

Tüketim harcamalarının katkısı bu çeyrekte de devam ederken, yatırımlardaki artış da dikkat çekiyor.

Sanayi ve inşaat sektörlerinden de büyümeye pozitif katkı geldiğini görüyoruz.

Tüketimden ziyade üretim ve yatırımların katkısını önemsiyoruz.

Avrupa'daki yavaşlama ve in'den Avrupa'ya taşıma maliyetlerinin in lehine değişmesi, üçüncü çeyrekte ihracat rekabetimizi zorlayan durumlardı.

Buna rağmen ihracatta bir önceki yılın üzerinde rakamlar gerçekleşti.

Tabi arzumuz ihracatın büyümeye katkısının artması yönünde.

Döviz kurunun da ihracatı destekleyecek seviyede olmasını önemsiyoruz.

Bu durumun, retilibilme imkanı olan ürünlerin ülkemizde üretilmesini de yönlendirerek tüketim malları ithalat talebinde de yavaşlamayı sağlayacağını düşünüyoruz.

Kasım ayında;

İhracat → 23 milyar 11 milyon dolar (% 5,2) (En yüksek kasım)

En fazla ihracat yapılan ilk beş ülkeden yalnız BAE ve İtalya ile artış var;

*Almanya → 1 milyar 750 milyon dolar (% -5,8)

*BAE → 1 milyar 460 milyon dolar (% 193,7)

*Irak → 1 milyar 285 milyon dolar (% - 1,2)

*ABD → 1 milyar 260 milyon dolar (% -12,9)

*İtalya → 1 milyar 127 milyon dolar (% 4,9)

İthalat → 28 milyar 931 milyon dolar (% - 5,6)

*Yatırım (Sermaye) malları → 4,9 milyar dolar (% 31,4)

*Hammadde (Ara mallar) → 19,6 milyar dolar (% - 17,5)

*Tüketim malları → 4,5 milyar dolar (% 39,8)

*Dış ticaret açığı (kasım) → 5 milyar 919 milyon dolar (% - 32,6)

(2022 kasım → 8,8 milyar dolar idi.)

ÜFE bazlı reel efektif döviz kuru (kasım) → 87,07

Endeksin 100 olması durumunda dolar kasım ayında → 32,5975 TL

Kasım dolar → 28,5829 TL

Dolar bugün → 29,10 TL

Enflasyon verilerine baktığımızda kasım ayında;

TÜFE → % 61,98 (aylık → % 3,28)

ÜFE → % 42,25 (aylık → % 2,81)

Enflasyondaki aylık artışlar geçen yılın üzerinde gerçekleştiğinden yıllık enflasyonun yükseldiğini görüyoruz.

Döviz kurlarındaki hareketlenme ve baz etkisiyle yükselişin devam edebileceğini söyleyebiliriz.

Kocaeli Gümrüklerinden aldığımız verilere göre kasım ayında Kocaeli'den gerçekleşen;

*İhracat → 3 milyar 228 milyon dolar (% 1,4)

*İthalat → 6 milyar 172 milyon dolar (% 6,3)

İlk on bir aylık döneme baktığımızda;

*İhracat → 34 milyar 673 milyon dolar (% + 0,9)

*İthalat → 73 milyar 917 milyon dolar (% + 13,7)

Ekim ayında yıllık Cari Açık → 50 milyar 743 milyon dolara geriledi.

(bir önceki ay → 51,7 milyar dolar idi.)

Ekim aylık → 176 milyon dolar fazla

Fazla verilmesinde ana etken → dış ticaret açığındaki gerileme

Hizmet gelirleri geçen yılın 225 milyon dolar gerisinde gerçekleşti.

Dış ticaret açığı → 4,8 milyar dolar (2022 → 6,5 milyar dolar idi)

Hizmet gelirleri → 6,03 milyar dolar (2022 → 6,25 milyar dolar idi)

Kasım ayında da dış ticaret açığındaki gerilemeden yıllık cari açıkta gerileme devam edebilir.

Kasım ayı kapasite kullanım oranı;

*Türkiye → yüzde 78,0

(Geçen yıla göre 2,1 puan arttı.)

*Kocaeli → yüzde 71,7

(Geçen yıla göre 0,1 puan arttı.)

Sanayi Üretimi (ekim-yıllık) → % 1,1

Aylık → % - 0,4

Sektörlere baktığımızda sermaye malları ve yüksek teknoloji ürünlerdeki artışlar dikkat çekiyor.

Katma değerli üretim ve geleceğe yönelik yatırım ve büyüme açısından değerli buluyoruz.

Sektörler;

	Yıllık Artış (%)	Aylık Artış (%)
Toplam Sanayi	1,1	-0,4
Sermaye Malı	8,8	-1,0
Orta Yüksek teknoloji	3,0	-0,2
Yüksek teknoloji	9,5	-14,3

İşsizlik oranı (ekim) → yüzde 8,5

(Geçen yılın aynı ayına göre 1,7 puan / eylül ayına göre 0,5 puan geriledi)

Eylül'den Ekim'e;

Çalışabilir Nüfus → 47 bin kişi arttı.

İstihdam edilenler → 246 bin kişi arttı.

İşgücüne dahil olmayanlar → 37 bin kişi azaldı.

İşsiz sayısı → 163 bin kişi geriledi.

Ekim itibariyle toplam istihdam edilenler → 31 milyon 835 bin kişi. (en yüksek)

Nüfusumuza oranla çalışan sayısının daha yüksek seviyelerde olması gerektiğine inanıyoruz.

Bunun için de yabancı sermayeyi ülkemize çekmemiz gerekiyor.

Bütçe (kasım) → 75 milyar 627 milyon TL fazla verdi.

*Gelirler → 746,81 milyar TL (+ %114,8)

*Giderler → 671,18 milyar TL (+ %180,3)

*Ocak-kasım bütçe açığı → 532,43 milyar TL (OVP 2023 bütçe açığı → 1.633,0 milyar TL)

Aralık ayında 1 milyar 100 milyon civarında açık verebileceğimizi düşünüyoruz. Umarız vermeyiz.

Gelirler alt kalemleri;

Vergi gelirleri → 668,49 milyar TL (+ %114,3)

Vergi gelirlerinin alt kalemleri;

- Gelir ve Kazanç Üzerinden Alınan Vergiler → 343,41 milyar TL (+ % 110,6)

-Dahilde Alınan KDV → 51,82 milyar TL (+ %195,2)

-ÖTV → 102,59 milyar TL (+ %122,1)

*Petrolde alınan ÖTV → 24,04 milyar TL (%264,8)

*Motorlu Taşıtlar → 42,64 milyar TL (+ %109,2)

-İthalden alınan KDV → 101,03 milyar TL (+ % 83,9)

Bu arada; vergi gelirlerinde ilimizin bu yıl 2. sıraya yükselmesini bekliyoruz. (2022'de → 4. sırada idi.)

Giderler alt kalemleri;

-Cari Transferler → 237,29 milyar TL (+ % 200,2)

-Sermaye Transferleri → 55,88 milyar TL (+ %965,4)

Değerli Üyeler,

Bildiğiniz üzere geçtiğimiz ay Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından iki konuda destek devreye alındı.

1. Dünya Bankası ile 450 milyon dolar bütçeli "Türkiye Yeşil Sanayi Projesi"

*Bu kaynağın 175 milyon doları, TÜBİTAK tarafından sanayinin yeşil dönüşümüne yönelik Ar-Ge ve yenilik faaliyetlerini desteklemek üzere kullanılacak.

- Yeşil İnovasyon Teknoloji Mentörlük Programı → Üst limit: 210.000 TL
- Sanayide Yeşil Dönüşüm Çağrısı → Büyük ölçekli firmalar: 22,5 milyon TL / Orta ölçekli firmalar: 12 milyon TL / Mikro küçük ölçekli firmalar: 7,5 milyon TL
- SAYEM Yeşil Dönüşüm Çağrısı → Konsorsiyum: 300 milyon TL / Büyük ölçekli firmalar: 60 milyon TL / KOBİ'ler: 15 milyon TL

*250 milyon dolarının ise KOSGEB tarafından iki ayrı teklif çağrısıyla çıkılan destekle KOBİ'lerin;

- Güneş Enerjisi Yatırımlarının Desteklenmesi Proje Teklif Çağrısı ile işletmelerin çatı üstü ve sanayi tesisi içerisindeki birleşik güneş enerjisi yatırımlarına 14 milyon TL'ye kadar,
- Sanayide Temiz ve Döngüsel Ekonomi Proje Teklif Çağrısı ile,
 - ✓ Enerji verimliliği
 - ✓ Su verimliliği
 - ✓ Ham madde verimliliği
 - ✓ Sürdürülebilir ve iklime dayanıklı atık geri dönüşümü
 - ✓ Endüstriyel simbiyoz ve döngüsel ekonomi konu başlıklarında hazırlanacak projelere 4 milyon TL'ye kadar desteklenecek.

2. Merkez Bankası, teknolojik ve stratejik yatırımlara odaklanan, yıllık 100 milyar TL olmak üzere üç yılda 300 milyar TL limit tahsis edilmesi planlanan yeni “Yatırım Taahhütlü Avans Kredisi Programı”nı açıkladı.

Bu kapsamda Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından teknoloji ve strateji değerlendirmesi yapılacak 1 milyar TL ve üzeri düzeyde yatırım projeleri için 281 üründen oluşan Stratejik Öncelikli Ürün ve 261 başlıktan oluşan Teknoloji Alanları Listesini yayımladı.

Azami 10 yıl vadeli olarak kullanılacak kredilerin faiz oranı; yatırım kapsamında yurtdışından sağlanan finansman oranı, finansal sağlık değerlendirilmesine bağlı olarak yüzde 30 ile yüzde 15 aralığında olacak.

Sayın Süreyya Ciliv,

Tıpkı Avrupa Yeşil Mutabakatı gibi dijital dönüşüm de Türkiye'nin AB pazarındaki konumunu koruması, geliştirmesi ve sektörlerimizin değer zincirlerindeki rollerinin sürdürülebilirliği açısından önem arz ediyor.

Dolayısıyla dijitalizasyon geleceğimizi yönlendirecek.

Oda olarak bizler de dijital dönüşüm konusunda; üyelerimizin farkındalıklarını arttırmak ve onlara yol göstermek için eğitim ve seminerler düzenliyor ve projeler yürütüyoruz.

Bu konuya bugün siz değineceğiniz için ben fazla girmiyorum.

Değerli Üyeler,

Birkaç hatırlatma yaparak sözlerime son vermek istiyorum.

*KSO Sürdürülebilirlik Ödül Organizasyonumuzu bu akşam TOBB Başkanımız Sayın Rifat Hisarcıkloğlu'nun katılımı ile Wellborn Otel'de gerçekleştiriceğiz.

Hepinizi bekliyoruz.

*Bu arada "El Verin Ev Yapalım" kampanyası ile ilgili duyuruyu tekrar hatırlatmak istiyorum.

Bildiğiniz üzere bağış yapmak isteyen üyeler için kredi kartı ile bağış yapma imkanı sağlandı.

Hepinizin desteklerini beklediğimizi hatırlatmak isterim.

Sözlerime son verirken, şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına hepimizi saygıyla selamlıyorum.